

87. rocznica wybuchu II wojny światowej - działania Instytutu Pamięci Narodowej

28.8.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

Wydarzenia z udziałem Instytutu Pamięci Narodowej.

Główne uroczystości:

- **1 września 2026, godz. 4.45, Westerplatte** - uroczystości upamiętniające ofiary niemieckiej agresji na Polskę z udziałem zastępcy prezesa IPN;
- **1 września 2026, godz. 8.30, Kraków** - uroczystości upamiętniające ofiary niemieckiej agresji na Polskę z udziałem zastępcy prezesa IPN;

Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie

- **1 września 2026 r., godz. 16.00** - etiuda filmowa „Hellmuth Holland” w ramach cyklu „Niemcy. Twarze zbrodni 1939-1945”. Emisja na kanale IPNtv; narracja: zastępca dyrektora Biura Badań Historycznych IPN dr hab. Konrad Graczyk;
- **1 września 2026 r., godz. 17.00, Warszawa** - pokaz filmu „1939. Oblężenie Warszawy” połączony ze spotkaniem z reż. Eugeniuszem Starkym (Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, ul. Marszałkowska 107)
- **4 września 2026 r., godz. o 9.15** - „Bydgoska krwawa niedziela 3 września 1939 w relacji starosty bydgoskiego Juliana Suskiego. Nowe materiały”, gościem audycji wyemitowanej na kanale IPNtv będzie prof. Tomasz Chinciński;
- **5 września 2026 r., godz. 15.00** - audycja na kanale IPNtv „Tajemnica i okoliczności śmierci rtm. Jerzego Sosnowskiego”, gość: dr hab. Dominik Smyrgała z cyklu „Kulisy historii”;
- **15 września 2026 r., godz. 16.00** - debata „Gen. Michał Tokarzewski-Karaszewicz”; prowadzenie red. Krzysztof Świątek, gościem audycji będzie prof. Jerzy Kirszak; emisja na kanale IPNtv 27 września (Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, ul. Marszałkowska 107);
- **od 18 września 2026 r., Warszawa** - prezentacja wystawy elementarnej „Wrzesień 1939. Polska wobec niemieckiej i sowieckiej agresji” (Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, ul. Marszałkowska 107);
- **wrzesień 2026 r.** - zajęcia edukacyjne dla uczniów (lekcje: „»A więc wojna!« Polski wrzesień 1939 roku”) oraz spacer edukacyjny po Powązkach Wojskowych;

Instytut Pamięci Narodowej w Białymstoku

- **1 września 2026 r. o godz. 12:00, Białystok** - udział przedstawicieli IPN w miejskich obchodach wybuchu II wojny światowej, które odbędą się przed Pomnikiem Obrońców Białegostoku;

Instytut Pamięci Narodowej w Bydgoszczy

- **1 września 2026 r., Bydgoszcz** - udział w miejskich obchodach 87. rocznicy wybuchu II wojny światowej:
 - złożenie kwiatów na Cmentarzu Bohaterów Bydgoszczy na Wzgórzu Wolności;
 - Msza św. w Katedrze Bydgoskiej;

- uroczystości pod Pomnikiem Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej na Starym Rynku.
- **1 września 2026 r., godz. 17.00, Kruszwica** – uroczystości upamiętniające polskie ofiary niemieckiej agresji z września 1939 r.; organizatorzy: Delegatura IPN w Bydgoszczy i Burmistrz Kruszwicy.
 - Msza św. w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus;
 - uroczystości na Rynku w Kruszwicy;
 - wernisaż wystawy IPN „Zbrodnia Pomorska 1939. Początek ludobójstwa niemieckiego w okupowanej Polsce”.
- **1 września 2026 r., Włocławek** – udział przedstawicieli IPN w uroczystościach Zespołu Szkół Katolickich im. ks. Jana Długosza:
 - godz. 9.00 – Msza św. w Katedrze Włocławskiej;
 - godz. 10.30 – odsłonięcie „Serca dla Inki” oraz tablicy pamięci w siedzibie szkoły przy ul. Łęskiej 26.
- **17 września 2026 r., Bydgoszcz** – udział w obchodach 87. rocznicy agresji ZSRS na Polskę oraz Dnia Sybiraka:
 - Msza św. w Katedrze Bydgoskiej;
 - manifestacja patriotyczna na Starym Rynku, apel pamięci i złożenie kwiatów pod Pomnikiem Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej.
- **22 września 2026 r., Borówno (godzina w trakcie ustalania)** – uroczystości z okazji Dnia Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Chorobami Psychicznymi; organizatorzy: Delegatura IPN w Bydgoszczy, Wójt Gminy Dobrcz oraz ZS w Borównie.
 - uroczystość i złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową na cmentarzu ofiar terroru niemieckiego z okresu II wojny światowej;
 - wykład z prezentacją oraz wernisaż wystawy „Zbrodnia Pomorska 1939. Początek ludobójstwa niemieckiego w okupowanej Polsce” w szkole w Borównie.

Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku

- **1 września 2026 r., godz. 4.45, Westerplatte** – udział dyrektora gdańskiego oddziału IPN dr. Marka Szymaniaka w oficjalnych uroczystościach, złożenie kwiatów na cmentarzu obrońców Westerplatte;
- **1 września 2026 r., Gdańsk, Muzeum II Wojny Światowej** – złożenie kwiatów pod pomnikiem Witolda Pileckiego;
- **1 września 2026 r., Gdańsk, Plac Obrońców Poczty Polskiej** – udział przedstawicieli IPN w oficjalnych uroczystościach;
- **1 września 2026 r., godz. 8.45, Malbork** – uroczystości pod pomnikiem Celników Polskich współorganizowanych przez gdański IPN;
- **1 września 2026 r., godz. 10.45, Szymankowo** – Msza święta oraz uroczystości przed pomnikiem kolejarzy; wydarzeniu będzie towarzyszyć wystawa IPN „Polki z Wolnego Miasta Gdańska”;
- **1 września 2026 r., godz. 15.00, Tczew** – stoisko edukacyjne IPN podczas obchodów 87. rocznicy wybuchu II wojny światowej;

Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach

- **29-30 sierpnia 2026 r., Porąbka** – prezentacja oferty edukacyjnej IPN podczas plenerowego wydarzenia „Historie Frontowe – Nim nastała wolność”;
- **1 września 2026 r., Gliwice-Bojków** – „Bojkowski wrzesień” – uroczystość upamiętniająca 87. rocznicę wybuchu II wojny światowej zorganizowana na cmentarzu parafialnym w Gliwicach-Bojkowie przy grobach dwóch westerplatteczników chor. Edwarda Szewczuka i kpr.

Michała Plewaka. W upamiętnieniu weźmie udział Ewelina Małachowska z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach.

- godz. 4.45 – alert przy grobach Westerplaczyków – chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka na Cmentarzu parafialnym w Bojkowie. Oddanie hołdu i pamięci obrońcom z 1939 roku, wszystkim walczącym o wolność Polski w czasie okupacji niemieckiej i sowieckiej oraz ofiarom II wojny światowej.
- godz. 8.00 – Msza św. w Kościele p.w. Narodzenia N.M.P. w Gliwicach-Bojkowie w 87. rocznicę wybuchu II wojny światowej z prośbą o pokój na świecie i życie wieczne dla bohaterskich obrońców naszej Ojczyzny oraz ludności cywilnej, która zginęła w następstwie działań wojennych oraz za zmarłych chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka – obrońców Westerplatte 1939 roku.
- **1 września 2026 r., Jaworzno** – uroczystości upamiętniające rocznicę wybuchu II wojny światowej przy obelisku funkcjonariuszy 7. Kompanii Rezerwy Policji Państwowej w Jaworznie, którzy w sierpniu-wrześniu 1939 r. brali udział w obronie polskiej granicy państwowej w rejonie Rybnika. W uroczystościach udział weźmie syn podkom. Kaliksta Wyspiańskiego (dowódcy 7. KRPP) oraz prezydenci miasta. Współorganizator: Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN Katowice.
 - godz. 12.00 – uroczysty apel policyjny przy obelisku w Parku Miejskim przy ul. Zielonej z udziałem orkiestry KWP Katowice,
 - godz. 12.30 – zwiedzanie wystawy stałej o 7. KRPP w KMP w Jaworznie,
 - godz. 13.00 – zwiedzanie wystawy stałej w Muzeum Miasta Jaworzna,
- **1 września 2026 r. godz. 12.00** – odsłonięcie tablicy edukacyjnej poświęconej rtm. Witoldowi Pileckiemu ufundowanej na wniosek XV L.O. im rtm. W. Pileckiego w Katowicach (skwer rtm. W. Pileckiego w Katowicach). Wydarzenie zostało zorganizowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach oraz XV LO im. rtm. W. Pileckiego w Katowicach.
- **1 września 2026, godz. 18.00, Częstochowa** – pokaz filmu dokumentalnego „Kryptonim Warta. 7 Dywizja Piechoty 1939” (Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN im. gen. Janusza Gąsiorowskiego w Częstochowie, przy al. NMP 52);
- **9 września 2026** – „PodCzas – Podcast IPN Katowice” – „Wrzesień 1939 r. na Górnym Śląsku” – z dr. hab. Grzegorzem Bębniakiem rozmawia Paweł Zawisza (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN Katowice);
- **16 września 2026, godz. 18.00, Częstochowa** – „Krwawy Poniedziałek 4 IX 1939. Niemiecka zbrodnia na mieszkańcach Częstochowy”, wykład Adama Kurusa (OBEN IPN Katowice) z cyklu „II wojna światowa w regionie częstochowskim” (Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN im. gen. Janusza Gąsiorowskiego w Częstochowie);
- **17 września 2026 r., Katowice** – uroczystości w związku z Dniem Sybiraka. Wydarzenie rozpocznie się pod tablicą poświęconą dr. Józefowi Zemle przed Sądem Okręgowym w Katowicach przy ul. Francuskiej 38 (godz.). Dalsza część uroczystości odbędzie się przy pomniku „Sybirakom-Sybiracy”, który znajduje się na cmentarzu ewangelickim przy ul. Francuskiej; wydarzenie zorganizowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach;

Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie

- **1 września 2026, godz. 8.30, Kraków** – uroczystości upamiętniające ofiary niemieckiej agresji na Polskę, zorganizowane przez krakowski oddział IPN i wojewodę małopolskiego z udziałem zastępcy prezesa IPN:
 - **8.30** – Msza święta w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Rakowicka 18;
 - **10.00** – ceremonia z udziałem Wojska Polskiego na Cmentarzu Rakowickim (od strony ul. Prandoty) przy pomniku Żołnierzy Września i Armii „Kraków”;

Instytut Pamięci Narodowej w Lublinie

- **1 września 2026 r., godz. 14.45, Lublin** – prezentacja wystawy elementarnej „Wrzesień 1939. Polska wobec niemieckiej i sowieckiej agresji”. W ramach obchodów 87. rocznicy agresji Niemiec na Polskę współorganizowanych wspólnie z Wojewodą Lubelskim Krzysztofem Komorskim, Marszałkiem Województwa Lubelskiego Jarosławem Stawiarskim i Prezydentem Miasta Lublin dr. Krzysztofem Żukiem (Plac Litewski);
- **17 września 2026 r., godz. 10.45, Lublin** – prezentacja wystawy IPN „Zbrodnie niemieckie i sowieckie na Polakach 1939–1945”. W ramach obchodów 87. rocznicy agresji Rosji sowieckiej na Polskę, połączone z Dniem Sybiraka współorganizowanych wspólnie z Wojewodą Lubelskim Krzysztofem Komorskim, Marszałkiem Województwa Lubelskiego Jarosławem Stawiarskim i Prezydentem Miasta Lublin dr. Krzysztofem Żukiem, Związkiem Sybiraków Oddział w Lublinie, Stowarzyszeniem Borowiczan-Sybiraków, Stowarzyszeniem Rodzin Katyńskich Lublin, XXVII LO im. Zesłańców Sybiru w Lublinie, Lubelskim Stowarzyszeniem Pamięci Zesłańców Sybiru, Regionem Środkowo-Wschodnim NSZZ „Solidarność”, Fundacją „Ruchu Solidarności Rodzin” w Lublinie, Stowarzyszeniem Weteranów Polskich Formacji Granicznych w Warszawie, Stowarzyszeniem Polskich Kombatantów w Kraju (Plac Jana Kochanowskiego);

Instytut Pamięci Narodowej w Łodzi

- **1 września 2026 r., Łódź** – zapalenie zniczy na wybranych grobach żołnierzy poległych we wrześniu 1939 (cmentarze rzymskokatolickie: pw. św. Antoniego oraz pw. św. Wincentego);
- **1 września 2026, Łódź, Rogów (pow. brzeziński), Skierniewice** – udział w ogólnopolskiej akcji IPN zapalania zniczy na grobach żołnierzy Westerplatte;
- **4 września 2026, Łódź** – zapalenie znicza przy pomniku żołnierzy poległych podczas bombardowania Sztabu Armii Łódź oraz na grobie poległych (Park im. A. Mickiewicza oraz cmentarz rzymskokatolicki im. św. Rocha);

Instytut Pamięci Narodowej w Olsztynie

- **1 września 2026 r., Olsztyn** – udział przedstawicieli IPN w uroczystościach miejskich;
- **1 września 2026 r., Pisz** – udział przedstawicieli IPN w uroczystościach miejskich;
- **1 września 2026 r., Olsztyn** – zapalenie zniczy na grobach weteranów, uczestników walk września 1939 r. na cmentarzu w Olsztynie;
- **1 września 2026 r., Olsztyn** – prezentacja wystawy elementarnej „Polski wysiłek zbrojny na frontach II wojny światowej” (Urząd Wojewódzki);

Instytut Pamięci Narodowej w Opolu

- **1 i 17 września 2026 r., Opole** – udział naczelnik delegatury opolskiej dr hab. Joanny Lusek w uroczystościach organizowanych przez wojewodę opolskiego;

Instytut Pamięci Narodowej w Poznaniu

- **1 września 2026, godz. 17.00, Zbąszyń** – otwarcie wystawy „1939. Wielkopolska broni się!”, promocja publikacji „1939. Wielkopolska broni się!” oraz wykłady: „Nastroje społeczne na granicy polsko-niemieckiej w 1939 r. na przykładzie Zbąszynia” (Agnieszka Kubiak) i „Obrona granicy państwowej na obszarze województwa poznańskiego we wrześniu 1939 r.” (Piotr Orzechowski) podczas wydarzenia upamiętniającego 87. rocznicę wybuchu II wojny światowej;
- **8 września 2026, godz. 18.00, Kłecko** – otwarcie wystawy „1939. Wielkopolska broni się!” podczas obchodów 87. rocznicy cywilnej obrony miasta Kłecka;
- **15 września 2026, Jordanowo** – uroczystość upamiętnienia ofiar obozu pracy przymusowej

dla Żydów;

- **26 września 2026, Durowo, gm. Wągrowiec** – I Marsz Pamięci Rodzin Pomordowanych w lesie bukowieckim;

Instytut Pamięci Narodowej w Radomiu

- **1 września 2026 r., Radom** – udział naczelnik delegatury radomskiej Danuty Pawlik w uroczystościach organizowanych przez Garnizon Radom oraz Prezydenta Miasta Radomia;

Instytut Pamięci Narodowej w Rzeszowie

- **1 września 2026 r., Jarosław, Stalowa Wola, Zarszyn, Niebylec** – pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa odwiedzą groby spoczywających na Podkarpaciu obrońców Westerplatte:
 - plut. Józefa Bieniasza (1908-1967) – dowódcy moździerzy, spoczywającego na cmentarzu komunalnym „Starym” w Jarosławiu (sektor 23, rząd 7, grób 11),
 - kpr./ppor. Władysława Goryla (1910-2000) – dowódcy wartowni nr 4, spoczywającego na cmentarzu komunalnym „Nowym” w Jarosławiu (sektor 15, rząd 22, grób 19),
 - kpr./ppor. Bronisława Kochana (1916-1990) – zastępcy dowódcy wartowni nr 3, spoczywającego na cmentarzu parafialnym Matki Bożej Szkaplerznej w Stalowej Woli (sektor C, rząd 19a, grób 12),
 - kpr. Stefana Zimnego (1915-1992) – obsługa moździerza, celowniczy ckm, spoczywającego na cmentarzu parafialnym w Zarszynie (sektor C/19/8, grób 874),
 - sierż. Jana Ziomka (1898-1978) – szofera mjr. Henryka Sucharskiego, spoczywającego na cmentarzu parafialnym w Niebylcu (sektor C, nr grobu 397).
- **1 września 2026 r., Ropczyce** – prelekcja Katarzyny Kyc „Podkarpacki wrzesień 1939” dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki;
- **9 września 2026 r., Tyczyn** – prelekcja „Wrzesień 1939 r.” dla uczniów Zespołu Szkół;
- **14-30 września 2026 r., Radymno** – ekspozycja wystawy „Podkarpacki wrzesień 1939” w Szkole Podstawowej;
- **15 września 2026 r., Rzeszów** – pokaz filmu „Pojedynynek” w reżyserii Łukasza Palkowskiego w ramach cyklu „Filmowy wtorek z IPN w Kinie Zorza” (Kino „Zorza”);
- **17 września 2026 r., Rzeszów** – pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa złożą kwiaty pod Pomnikiem Sybiraków;
- **17 września 2026 r., Nawsie** – udział przedstawicieli IPN w wojewódzkich obchodach Światowego Dnia Sybiraka oraz 87. rocznicy sowieckiej napaści na Polskę – prezentacja wystawy „Zesłańcy-Sybiracy-Deportowani” oraz stoisko edukacyjne IPN;
- **wrzesień 2026 r., Podkarpacie** – pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa zapalą znicze na grobach żołnierzy walczących podczas kampanii wrześniowej 1939 r., spoczywających na Podkarpaciu;

Instytut Pamięci Narodowej w Szczecinie

- **1 września 2026 r., godz. 4.45, Stargard** – uroczyste obchody 87. rocznicy wybuchu II wojny światowej (Międzynarodowy Cmentarz Wojenny) oraz uroczystość złożenia kwiatów przy tablicy obrońcy Westerplatte, Jana Wojtowicza (ul. Marii Konopnickiej 15);
- **1 września 2026 r., godz. 6.40, Stargard** – uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Jana Wojtowicza (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 7.30, Szczecin-Dąbie** – uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Stefana Nercia (cmentarzu komunalny, ul. Goleniowska 33-38);
- **1 września 2026 r., godz. 8.50, Szczecin** – uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońców Westerplatte Zygmunta Dopierała i Bronisława Żuka (Cmentarz Centralny);

- **1 września 2026 r., godz. 11.00, Choszczno** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Władysława Chrzana (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 12.30, Łobez** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Bronisława Stecewicza (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 13.00, Staniewice** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Jana Kurczyka (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 11.00, Wierzchowo** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Michała Pryczka (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 11.00, Kołczewo** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Konstantego Żurawskiego (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 13.00, Rzepin** - uroczystość złożenia kwiatów na grobie obrońcy Westerplatte, Henryka Chrula (cmentarz komunalny);
- **1 września 2026 r., godz. 9.00, Rzepin** - prezentacja wystawy „Wrzesień 1939. Polska wobec niemieckiej i sowieckiej agresji”, podczas inauguracji roku szkolnego (Plac Ratuszowy);

Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu

- **1 września 2026 r., Wrocław** - uroczystość upamiętniająca ofiary 87. rocznicy wybuchu II wojny światowej (Cmentarz Żołnierzy Polskich);

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/246462,87-rocznica-wybuchu-II-wojny-swiatowej-dzialania-Instytutu-Pamieci-Narodowej.html>